

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEL'U NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok -- 4 koruny -- hal.
 Na pol roka -- 2 " -- "
 Na štvrt roka -- 1 " 20 "
Špeciálne číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník, kraj. vyslanec.

Majiteľ a vydavateľ:
JAN MOLNÁR

Redakcia a vydavateľstvo
 Budapest, VIII. ker., József-körút 35.
 Sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin,
 ohlásoky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového
 malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

K činu!

Verte, že nastávajúci nový rok neprinesie nám, kresťanským občanom vlasti tejto, žiadneho odpočinku. Ani ho priniesť nemôže, nesmie!

Pozorujte len skúmavým zrakom vokol seba, čo sa to vo svete a zvlášť aj v milej vlasti našej robí s nami a presvedčíte sa, že jestli doteraz treba bolo nám borit' sa s prúdom protikresťanským, nuž v budúcnosti čakajú nás ešte krutejšie zápasy. Prichádza nám bojovať na život a na

smrť. Ustúpime-li len čo najmenej, naši neprajníci vrhať sa budú na nás ako besné zvery, aby zničili nás. Nepodrazíme-li nohy neludským darmožráčom hltavým, oni privedú nás o majetok, o svobodu, o vieru, o mravy, o nádej života, o všetko.

Bezcitní darebáci a otrokári-chumaji snád nepocítia žiadneho strachu nad budúcnosťou svojou, ale rozvažitému kresťanovi musí svitať v hlave úžasný obraz beznádejnej budúcnosti. Iba neodolateľná viera v Bohu a nesklatiteľná nádej

Krmenie divákov v zime.

v Jeho nekonečnom milosrdenstve môže posilniť ducha nášho, aby napriek všetkým ťažkostiam, tým odhodlanejšie stavali sme sa do radov ratovať samých seba. A veríme to pevne, Boh dá, že vy verné dietky cirkve sv. Kristovej i vytrváte v boji svätom a vydobijete si víťazstva i požehnanie nebies.

Časy sú akési napnuté. Cíti to temer svet celý. Anglia stoná pod hrozitanskou farchou nešťastnej a nečestnej vojny s Transvaalom; Francúzsko vyháňa reholníkov a tým činom hodilo medzi ľud veriaci iskru nespokojnosti; Taliansko je zožobráčené, nemravné; Nemci zavádzajú ohromne vysoké mýta na cudzozemské plodiny, čo stýka najosudnejšie práve našu milú vlasť. A tak mohli by sme spomenúť rad-radom aj ostatné krajiny; všade spatríme nepokoje, chudobu, socializmus a na druhej strane svevolu sobeckých bašovstiev.

A Uhorsko? Veru sa až hanbíme pospomínať všetky tie mizerie, ktoré zaplavily už celú krajinu a zažierajú sa kam diaľ viac v telo krajiny ako rana morová. Židovská veľmoc dokonala už asi dielo svoje nad nami. Veď nenajdete muža smelého, ktorý vedel by sa sprotiviť tomu strašnému jarmu židovskému. Kupectvo židovské; spisba a noviny židovské; majetky v rukách židov v zákonodárstve, v úradoch a všade panuje strach židovský. Chudoba šíri sa úžasne, po uliciach pešianských potulujú sa tisíce hladnej chudoby, na vidieku malí tyraníci na povel židov vyčínajú si zverské násilensvá. Sloboda šliapaná, viera potupovaná na všetky strany. Porcie naválanej tolko až strach, peniaze štátne rozhadzujú sa nemiloboju do hrtánov všeliakých hladošov. Ľud prestal veriť v polepšení všeobecného neporiadku a tej biedy a ubiera sa hromadne von za more.

A toto všetko padlo na nás od niekoľko desaťročí. Čo je dnes Uhorsko proti tomu, čo bolo len pred dvadsať rokmi?

Tak rýchle upádať nevideli ste ani jednu krajinu jako našu. Páchne tu všetko mrtvolou. Ozaj tak sa to u nás rabuje, jako po smrti alebo už aj pred smrťou osoby, ktorej pozostalosť nemá kto chrániť. Ej, veru to ubohé Uhorsko je strašno choré, akoby už k smrti pracovalo. Lekárov by malo na dostač, ale čož po takých lekároch, ktorí iba bolesti naše ohlušujú, zatajujú; ktorí iba rany naše oblepujú aby ich vídať nebolo, pri tom však

sami sdierajú krajinu ktorý nad ktorého. Každý ponáhla sa hltáť, brat a rabovať kolko sa mu len dá — a krajina? a národ? Stoná, hynie, umiera!

Najlepšie sily, ktoré boli povolané svojou činnosťou svojou ľvú účasť brať na ratovaní hynúceho národa: tieto najlepšie sily poddaly sa zväčša ohromnej presile novomaďarov. Apponyi, Horánszky a strana jejich prestala jestvovať a utiahla sa na večný pokoj pod krýdla liberálnej vlády Széllovej. Svet sa nazdával, že premena táto poskytne aspoň svedomitých radcov Széllovi, lež čo vidíme? Apponyi a jeho ľudia museli sa stať poslušným, nemým nástrojom vlády tej, ktorá zas' poslúchať musí Falka, Neumanna, Vésziho, Vázsonyiho, Weltnera a kasíno Leopoldovej štvrti; slovom nachodí sa vo vrecku novomaďarov.

Ozaj strašný by bol obraz budúcnosti našej a úplne beznádejnej, keby nebol milostivý Boh poslal tomu ľudu kresťanskému hrdinských bojovníkov v osobách ľudových ablegátov. Jedine ľudová strana je to, v ktorej ešte nádej skladáť môže hynúci národ. Vaší ablegáti ľudoví dali sa do obrovskej práce za vás a konajú túto bez žistne. Oni nenaplnujú, lež vyprázdňujú vrecká svoje za vás. Ich veru nenosia židia na rukách, ako liberálov, ba chceli by ich znivočiť aj s vami tak, že by po nich ani len stopy nezostalo. Oni nemôžu násilensvom, peniazmi a klamom udržovať stranu svoju, ale všetká ich moc záleži iba len v láske toho ľudu, ktorému zasvätili celý život svoj.

Preto, všetkým vám, Bratom naším, zvlášte ale vodcom ľudu prihovár me sa dôverne s tou úpenlivou prosbou: Majte sa všetci k činu!

Musíme všetci dospieť k tomu presvedčeniu, že k víťazstvu dopomôže nám iba húževnatá práca na vzdelávaní a povzbudzovaní toho ľudu opusteného. Bude to práca ovšem príliš namáhavá, ale zároveň aj práca vďačná a bohumilá, majúca za následok slávnostné nadšenie povdahného ľudu a zúfanelivé reterirovanie našich zlomyseľných neprajníkov. My musíme vidieť už patrne, že nebude možno vodcom ľudu uhybovať z radu popredných bojovníkov, bo miesto nich hífne pôjdú zaujímať kadeakí socialdemokrati, kozkárikšeftári a všetká tá čvarga, ktorá strojí sa líškať ľudu, len aby ho do osidiel svojich privábila a použila ho proti nám, aby väzil ten ľud i na ďalej v hlúpej nevedomosti a bol hotovým nástro-

jom všade a vždy, kde treba bude nadvládu arcivlastenských židov podporovať.

Opätovne privolávame tedy: majte sa všetci k činu v tomto novom roku! Víťazstvo nás neminie, ono nás minúť nesmie. Doterajšie skvelé úspechy hlasíte nám svedčia, že kráčame po jedinej novej ceste ľudobrany. S tým ľudom ide to síce pomaly, ale predsa len ide a to neprestajne napred a napred. Rady naše vzrastajú zázračne a na miesto jedného padnutého vodcu hlási sa nám všade nových aj desať. Tí ktorí, pre akýsi «pokoj» dali sa do nedbanlivej driemoty, vidia už, že špatno sklamaní sa v úlisných nepriateľoch našich a že zaviedli ten svoj ľud dobrý do kaluže nebezpečného bludu.

Keď teda v mene božom ideme pokračovať v práci za ľud v tomto novom roku, nič iného nežiadame si od nekonečnej dobroty božskej, len aby nás všetkých ráčil posilniť a prácam našim žehnať milostive. Nepriatelia naši nespia, tedy ani my nesmieme ani na okamih vzdať sa práce, lež robiť máme všetko, aby s kroka na krok približovali sme sa k víťazstvu úplnému.

Pracujeme a namáhame sa statočne, cieľom naším je: sláva božia a jeho sv. cirkve i blaho tvoje, utlačený ľud! Nuž v mene tej slávy božej a v mene lepšej budúcnosti privolávame každému priateľovi našemu:

Hor sa, k činu!

E.

POLITICKÉ CHÝRY.

Novoročné zdravice.

Politické stránky zvykli každý rok na 1-ho januára pozdraviť vodcov svojich. Je to nielen jednoduchý výkon zdvorilosti, lež je to taká slávnostná príležitosť, pri ktorej odznejú vážne slová, týkajúce sa bližšieho programu tej onej strany. Aj ľudová strana použila tejto príležitosti a pozdravila si svojho staručkého vodcu, grófa *Ferdinanda Zichyho*.

Keď rozepamätáme sa na novoročnú zdravicu minulo-ročnú strany ľudovej, srdcom našim prenikne úprimná potecha a uspokojenosť. Bo veď dnes predstavilo sa našich ľudových ablegátov *raz tolko* ako vlní: znak to nášho zmocnenia. Ďalej minulého roku ohradzoval sa gr. Ferdinand Zichy proti tej zlomyselnej lže, že by v

strane ľudovej nepanovala úplná svornosť, kdežto tohoto roku nespomínal toho, bo ani ten najutrputejší nepriateľ náš neodvážil by sa dnes cigániť a tárať o nesvornosti strany našej. Najvýznamnejšie je v reči grófa F. Zichyho to, že on sa celkom určite vyslovil o tom, ako zamýšľa previesť vyrovnanie našej krajiny s Rakúskom dotyčne obchodu a mýtov cudzozemských. Z tej určitej výpovedi vysvitá, že už aj sám gr. F. Zichy celkom vážne považuje stranu svoju za takú, ktorá je schopná prevziať kormidlo krajiny a ktorá je si povedomá toho, že toto povolanie ju neminie, minúť nemôže, chceme-li, aby sa tým mnohorakým biedam a nepravostiam v krajine odpomohlo.

Pozdravujúcim rečníkom ľudovej strany bol teraz gróf Ján Zichy. On hovorí vždy úhľadne a každé slovo jeho je preniknuté láskou srdca a hlbokým presvedčením. Ubezpečoval starého vodcu, že strana ľudová neprestane pracovať za ľud, bo vidí, že liberáli sú nie súci za národ ničoho urobiť; ponevác sú medzi sebou rozdvojení. Heslo politickej činnosti našej je: aby bola *uhorská, kresťanská* a následkom toho konzervatívna. Zo zásad strany neupustíme ani litery. Kvetý lásky hádzeme — tak hovoril — na cesty tvoje, veniec úcty kladieme dnes na šedinu tvoju i prosíme Boha, by ňa obdaril veľmi dlhým životom a by žehnal spoločným sňahám naším i v tomto novom roku. Boh ňa živ! (Dlhozvučné, oduševnené eljenovanie.)

Hlboko dojatý odpovedal na tieto slová gr. Ferdinand Zichy. Ako sme už spomenuli, gróf Ferdinand Zichy vo svojej odpovedi vypovedal sme, že vyrovnanie s Rakúskom drží za potrebné a to i vtedy, jestli by zákonité podmienky toho so strany Rakúska sa zabezpečiť nemohly. Ďalej osvedčil sa, že drží za potrebné brániť autonomiu (samosprávu) stolíc, lebo odobratie tejsze zväčšovalo by len moc vlády.

Reč grófa F. Zichyho hlboko dojala prítomných ablegátov strany ľudovej a obodrla všetkých k vytrvanlivej činnosti.

Voľba vo Fraštáku.

Tak ľudáci ako aj liberáli sriadujú sa veľmi čule ku novej voľbe ablegátskej, ktorá bude 9-ho t. m. vo Fraštáku.

Z dopisov nám doposlaných dozvedáme sa, že páni liberáli, zvlášte ale notári kortešujú za liberála zúfanne, ako by ministerpredsedové slovo bolo im len na posmech. Treba vedieť, že ministerpredseda zaslal nadžupanovi Kramolinovi prísne nariadenie, aby sa počestnosť a čistota volieb zachovala. Naši ľudáci teda nech sú na pozore; nech sa s liberálnym kortešom len pred svedkami púšťajú do reči, aby prípadné sluby alebo hrozby liberálov mohli sa zistiť. Veľmi múdro počínajú si niektoré obce piešťanského okresu, že ustrojili si z mladých ľudí početnú stráž nočnú, ktorá má pozorovať na tých nočných darebákov, ktorí by chceli našich voličov zakupovať a odvádzať. Len nech potom sa aj vážne chovajú oni strážnici, aby nezadali príčinu žiadnym pletkám.

Liberálni handári.

Niekoľko peštbudinských židov sislo sa s kortešmi p. Rudňanského do porady a tu spoločne vyhútali jeden hlúpy plán, ktorý našich kresťanských voličov, ale zvlášte naše poctivé ľudáčky hlboko uráža. Páni židkovia povedali: «Nhü? pán Rudňansky je pekný človek a slovenky frašťackého okresu sú tiež pekné. Pekných pánov radi vidia pekné slovenky, len sa im treba zašmajchlovať. Nech p. Rudňansky dá si spraviť zrkadielka a na ne nech sa dá jeho pekná fotografia z jeho mladých časov, a budete vidieť, že s takýmito zrkadlami všetky sprosté slovenky pobláznite. Ony zabudnú na všetko, čo je ľudové a privedú mužov svojich pod naše liberálne zástavy.»

Tento hlúpy žart sa nepozdával pojedným kortešom liberálnym; ale židia neustúpili, tak, že to prišlo až na stávkku. I stavili sa, že zrkadlami ovedú väčšiu časť našich sloveniek.

Nevieme, zdá sa p. Rudňansky mal vedomosť o všetkom, ale dosť na tom, že skutočne začali rozdávať liberáli vo frašťackom okrese na tisíce zrkadiel z podobizňou p. Rudňanského. No ale chytráci židkovia sa sklamali. Oni nepoznajú česť našich sedliakov. Sedliak pretrpí mnoho, ale posmechy s ním vystrájať nech sa nik nepopováži. Lebo o tom vieme, že divým ľudom dávajú sa zrkadlá; aj handrári zvykli rozdávať zrkadlá za handry; aj židovské služby streštené zavískajú, keď im mladý žid kúpi zrkadlo.

Ale našim čestným ľudákom a ľudáckam ponúkať zrkadlá, to je už len predsa mizerná a opovážlivá podlosť. Lebo že naše gazdinky slovenské predajú nepotrebné handry za zrkadlo a podobné daromnice, z toho nenasleduje, že predajú si aj poctivosť svoju a česť! S takýmto podliackym kšeftárstvom iba len urazili ste liberáli naše poctivé sedličky a zapríčinili ste zbytočných zrád a posmechov. Veď už dnes posmieľajú sa ženám frašťackého okresu všade pre tie zrkadielka Rudňanského. Preto potom nečudujte sa, že ženy idú o hlavy svojich mužov trepať vaše dary, alebo že privazujú ich psom na chvost, či pod chvost.

Nuž veru taký peštiansky žid nepozná čestného sedliaka a sedličku. Taký sedliak môže byť lakomý, môže byť zaostalý, môže byť korheľom, môže byť ešte aj tým liberálom; ale hlúpou opicou on predsa není, aby ste si smeli z neho také posmechy s vašimi zrkadielkami vystrájať. Naše slovenky môžu byť veselé, žartovné, trochu aj figliarské; ale poctivosť svoju za žiadne zrkadlo, a keby bolo ono aj z diamantom vykladané, nezapredajú, tým menej za vykrúcené panské fúzy a potutelné úsmevy.

Ale my sme liberálom za tie zrkadlá predsa povdační. Lebo ani jeden sedliak nechce viacej ísť s liberálmi hlasovať, bojac sa, že by bol vystavený posmechom za to liberálne zrkadlo. A mal by sa taký sedliak vystaviť na potupu sveta, radšej nafáka vám na všetky vaše zrkadlá.

Pán Rudňansky môže veru smeľe nadať kortešom svojim do somárov a sebe nech si vzpomene, že múdrejšie by bolo bývalo, keby sa bol držal len na protivej stránke tak, jako sa kedysi jeho tatičko aj s pánom Benkóm a Gáforom boli držali. — Ale keď chcel ešte špatnejšie prepadnúť než pri prvej volbe, nuž nech si má. My mu k tomu prepadnutie zavynšujeme zo srdca šťastlivý prekot! v tento nový rok!

Jubilejná pút' do Rímu.

Z príležitosti 25-ročného Jubileuma pápežstva Jeho Svätosti Leva XIII-ho.

Duchovným vodecom maďarských pútnikov: veľkom. a dôst. p. Karol Kálmán, farár šóškútsky, býv. vyslanec snemový, majiteľ zaslúženého kríža pápežského «di benemerenda».

Duchovný správca nemeckých pútnikov: vel. pán František Grósz, kaplán v Ettyeku, majiteľ zaslúženého kríža pápežského «di benemerenda».

Duchovný správca slovenských pútnikov: dôst. pán Jozef Kompánek, farár veľkostratický.

Sriaditeľ: v. p. Ján Simonsics, kaplán v Trenčanskej Teplej.

Smer cesty:

Budapešť—Fiume—Ankona—Loreto—Rím—Florence Bologna—Padua—Benátky (Venezia) Fiume—Budapešť.

Ceny súčastníctva:

I. trieda na železnici a	I. trieda na lodi 215 korún,
II. " " " " I. " " " 160 "	
III. " " " " III. " " " 80 "	

so šesťdňovou hospodou v Ríme a so slobodným vodičstvom.

Podmienky prihlasov.

Tí, ktorí by sa chceli súčastniť na tejto púti, majú sa prihlásiť do 10-ho marca 1902. u v. p. Jána Simonsicsa, kaplána v Trencsén-Teplá, ku ktorému súčasne s prihlášením sa má poslať preddavok 30 korún poštovou assignaciou. Ostatnie peniaze majú sa odoslať najneskôr do 25-ho marca 1902. na toho istého pána kaplána, po ktorej splatke sa cestovné listy každému pútnikovi dopošu. — Ku prihlasom majú sa mimo toho priložiť aj tie peniaze, za ktoré by niekdo chcel mať talianske peniaze.

NB. Bárs sme určili čas prihlasov až po 10. marca, predsa prosíme — aby sme všetkým požiadavkám vyhoveť môhli — o včasnejšie prihlásenia.

Vedieť treba.

Straniva bydla. Pútnici dostanú v Ríme na 6 dní bydlo (prípadne aj na dlhší čas); avšak o stravovanie sa sami postarať majú.

Cesta zpiatočná dl'a vole,

avšak po vypršaných 6 dňoch pri vedení vodecov prez Florenciu, Bonloniu sv. Katarina, sv. Dominik, Campo Banto, Petronilla), prez Paduu (Sant Antonio), Benátky (Venezia, S. Marco, palác dóžov, Lido atď.), Fiume (Terzat, kde dom nazaretský poprvé spočinul a odkiaľ sa odobral do Loreta, Abbazia), prez Záhreb do Budapešti.

Ponevác sú listy cestovné na 60 dní platné, a spoločovanie len ta idúc je nutné, — a za predĺženie bytov pútnici III. triedy není sú povinní doplacať, môže si svôj pobyt v Ríme každý pútnik dl'a ľubosti predĺžiť a na zpiatočnej ceste po čiare železnice kdekolvek cestovanie pretrhnúť. V takom páde musí si dať cestovný lístok na stanici, na ktorej do vozňa vstupuje skrze šéfa stanice poznačiť na tú stanicu, na ktorej sostúpíť mieni — a

toto vždycky opakovať, kedykoľvek sostúpiť chce, aby sa v niektorom meste pobavil; ináč by sa stal lístok neoliatným.

Obširnejšie vysvetlenia na dotazy padá

Jozef Kompánek,
farár ostratický (Nagy-Sztircze, Trencsénmegye).

Ohlas k voličom okresu fraštackého.

Jako vás mám pomenovať, vy hrdinovia okresu fraštackého, ktorí ste tak veľkým počtom 2-ho októbra zavítali k volebnej urne, tak, že ste liberálov na capart ztroskotali? Vy ste neboli tí aby ste sa za judášsky groš dali odkúpiť; vy ste neboli tí, čo by ste sa za pálené boli od ľudovej strany dali odviešť, ale vy ste boli toho presvedčenia, že len na takého kandidáta oddáte svoj hlas, ktorý nehľadá svoj vačok špinavým spôsobom naplniť; ktorý sa nekloní vláde a židom; ktorý sa necigáni ministrom, aby za to volačo vyžobral; ktorý nezatají tie krivdy, tie prenasledovania, ktoré chudobný ľud, zvlášte od slúžnoviev trpí; ale on vezme na otázku ministra a pozoruje každý pohyb a potom sa spýta, či to slobodno tak robiť lebo nie? Však to vidíme, ačkoľvek my nemáme ablegáta, lebo nám voľbu zrušili; ale z druhých okresov ablegáti sa ozvali proti tým neprávostiam, jaké sa u nás páchali, čo aj minister slúbil, že to dá vyšetriť. Nuž teda nech nám liberáli nezazlievajú, že my od nich utekáme, že sa my ich bojíme jako čert — nech sa prepadne — sv. vody! Áno, páni liberáli, aj sa vás máme čo báť, bo ste nám navešali takých zákonov, bez ktorých by sme sa boli obišli. Veru ste nás mohli ušetriť, aspoň od niektorých!

Teda drahí voličia okresu fraštackého, nastáva doba, v ktorej sa musí ísť zas do boja. Nuž teda ukážte, že ste verné vojsko, že vy neopustíte tú zástavu, ku ktorej vás vaša láska viaže! Menovite Frašták, Pieštany! na vás pozerajú vidiecki voličia, ktorí ste tak krásny príklad vytrvanlivosti a v opravdu kresťanského smýšľania preukázali! Vy ale druhé obce: Vörösvár, Madunice, Drahovce, Kostolany, Dubovany, Veselie, Lopašov, Lančár, Kočín, Šteruse, Chtelnica, Dobrá voda, Nižná, Radošovce! Vás není treba znovu upomínať na vaše presvedčenie a dôveru k ľudovej strane. Príndite ešte väčším počtom na voľbu, ukázať liberálom, že víťazstvo ľudovej strany prekazif nedáte!

Hor' sa, teda ľudáci okresu fraštackého bez všetkej bázne! Aj vy starci, ktorí ste na prvejšiu voľbu neboli a máte votum, aj vy sa berte, však vidíte, že žid ten prinde čo je jak ďaleko, veď na nás bude pozorovať celá krajina!

Ukážme teda, že nie sme horší od Stupavanov a Prievidzanov, že aj my si mužne zasta-

neme. Priviňme si tú zástavu ešte lepšie k srdcu a s obapolnou vytrvanlivou údatnosťou, silnou nádejou a láskou privedme ju ešte k slávnejšiemu víťazstvu a hlásajme po celom okrese:

Nech žije ľudová strana, nech žije náš milý kandidát **Pavel Meszleny!**

V Nižnej, 22-ho decembra 1901.

Gabriel Mikuš.

Vyzvanie k predplateniu.

Časopis náš je natoľko známy a oblúbený u ľudu, že netreba nám o nom mnoho reči šíriť. Každý čitateľ náš pozná tie výborné služby, ktoré «Kresťan» prekonal v prospech ľudu.

Aby však blahonosné účinkovanie «Kresťana» čo možno všestranné a mnohútné bolo, z toho cieľu je to prepotrebné, aby každý z vás, kto len čítať vie, sa predplatil naň. Len takto docielime to, že zásady naše každý poznať a k nim sa prihlasovať bude. Ktorýkoľvek ľud nečíta si svojich novin, musí zaostať a iní mudrejší ľudia vykoristuju ho tak, že konečne ho úplne zhubia.

Prosíme našich predplatiteľov, aby si do nového roku neomylné zariadili svoje zaostalosti, lebo my nie sme vstave zdarma posielat časopis nikomu i preto zastavujeme ho všetkým, ktorí ani na toto vyzvanie nevyrovnali by sa s nami.

Predplatná cena našich novin je:

na celý rok 4 koruny

na pol roka 2 koruny

na štvrt' roka 1 koruna.

Predplatiť treba len na túto adresu:

«Kresťan» kiadóhivatala

Budapest, VIII., József-körút 35.

Úctivé upozornenie!

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačenu adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany polahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávostiam jako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú.

Vydavateľstvo novin.

Prosba.

Prestavanie a zariadenie dvoch škôl v sídelnom dome školských bratov pôsobí najväčšiu a najťažšiu starosť mojích chudobných veriacich. Dobře vediac, s jak veľkou radosťou prijali čitateľa veľacteného katolíckého obecnstva tú zvesť, že sídelné miesto uhorských školských bratov sem bolo osadané, z ktorého pre katolícke školy našej drahej vlasti statní učitelia budú rozposielaní toto povedomie dá mne úfať, že veľactené katolícke obecnstvo v uskutočneniu tohto plánu, menovite v prestavaniu a zariadeniu tých hore pomenovaných škôl svojimi láskavými milodarmi bude mňa napomáhať. Preto najhlbšou úctou spojenou prosbou obraciam sa na veľactené katolícke obecnstvo čitateľov, aby boli tak láskavi svojimi milodarmi prispieť k prevedeniu tohto šľachetného cieľu. Aj tú najmenšiu obeť s povďačnosťou prijímam. Prijatie milodarov v novinách budem kvitovať. Milodary prosím zasielat na meno nižepodpísaného.

Ján Boll, farár.

BESEDNICA.

Smiluj sa Bože!

Smiluj sa Bože! nad svojim ľudom,
Ktorého trápi budúcnosť tmavá,
Popraj zlepšenia jeho osudom,
Nech už raz svitne deň jeho blaha!

Každý ho tupí, každý necháva,
Jak chatrč biednu, onaž sa rúca ...
Ach, Bože dobrý! strašná to chmára
Zaľahla na nás, zhubíť nás súca.

Vzbuď lásku Bože! v srdeciach šľachetných,
By šli na ratu tvojého ľudu;
Posilňuj jeho priateľov všetkých,
By premáhali tú chmáru bľudu!

By nehľadal nik priazeň zlostníkov,
Lež vôľu Tvoju, nás ratujúcu,
Ach potup našich tých závistníkov,
Poteš rodinku tvoju trnúcu!

Borsa.

Šťastlivý nový rok praje Zaosek starým ľuďom.

Pekné to slovo: «Šťastlivý nový rok!» — Nuž ale bez jadra, lebo či on bude každému šťastlivým, na to ani ja, ani ty nevieme dať odpovede. — To dobre znáš, že žiaden človek není u Pána Boha osviečeným dvorným radcom, tým menej osviečeným tajným radcom. Celý nový rok cakumpak so všetkým, čo sa v ňom prihodí a čo on v sebe krije, je ako v hustej tmavej mhle skritý. Riadenie prozreteľnosti božej žiadnému není zvestované a oznámené. To ale vieme, že naša zem je ohromné divadlo a my ľudia sme v ňom komedianti; je velikánským špitálom, v ktorom sme všetci chorí na duši a na tele; je zem naša všeobecná lazáreň a my v nej s rozličnými neuhmi, biedami. Rozličné osudy, ktoré Boh nám posielal, sú lieky pre nás.

Ja tebe bratku alebo sestrička nejdem všeličo daromného s vinšami papuľovať, lebo my ľudia i tak není sme v stave dať to, čo vinšujeme. Pre tvoju dušu ale niečo užitočného ti pred dvere nového roku položí. Vyber si z toho, čo ti najlepšie pasuje; a to, čo ti ani ja ani iný s vinšom svojim dať nemôžeme, to si sám vypros v novoročnej modlitbe od Pána Boha!

Ja nie som kellner, ani kominársky tovaryš ani mestský lampár a listonoš, tým menej uličník za ľuďmi be-

hajúci s novoročnými vynšami, abych ti za dobrú diskreciu všeličo nacigánil k tomu novému roku. Preto čo ti ja hovorím, to mi môžeš veriť, že to pochodí zo srdca bez výhľadu na diskreciu. To ti bude slúžiť k dobrému duši tvojej, — ak ale nie, vtedy si už starým hriešnikom a čo nechcem povedať: lumpom, ktorému novoročná gratulácia už viac nič neosoží.

Ja dávam všade starým ľuďom prednosť, to sa tak aj patrí, to aj Boh tak chce; a tento poriadok treba zadržať aj pri gratulácii, pri vynšovaní šťastlivého nového roku. Dobre ma rozumej! Ja bych bol starým cigánom a ty zase sprostým človekom, keď bych ti to povedal a ty zase uveril, že si z roka na rok mladší. U staršieho ženského pohlavia by sa to snáď páčilo a s veľkou radosťou prijalo, ale veru mudrejšia z nich by to tiež neuverila; aj tie sprostejšie by pošušky v sebe myslely, že sú veru nie mladšie ale s týmto novým rokom sú zase len o jeden rok staršie, teda aj na smrť zrelšie; že máme viac rokov a menej zubov. Pardón, keď som spomenul zuby, pýtam sa ňu, koľko že ich máš ešte ty starý? Pravda tvoje škraný vyzierajú ako rozlamaný plot z ktorého koly povyfahovali! Veru bych sa s tebou aj stavil, že by si kostku čerešnovú a ešte menej broskynovú nerozhrýzol ako 18-ročný šuhaj. Pravda, už len krupičnú a pohančenú kašičku s holými jasnými prežúvaš ako stará bez zubov krava výpalky zemiacne v páleníci! Aj nožnice by ti viac nespravily schodky na hlave, lebo nemáš vlasov ale holú hlavu ako vojanská rajčuľa. Aj tvoja tvár je už neforebnejšia, zriasená do faldov ako starý rubáč po babke na tenkej, chudej vnučke. Aj koža tvári tvojej zostala žltá, ako telacia kožka na pudilároch. Už aj dlhé noci mávaš, lebo nemôžeš spať; aj zimné mhly ti ťažko sedajú na prsia a kašeľ vzdor tomu, že je šťastlivý nový rok. Aj veľiké okuliare ti sedia na nose, lebo už nevidíš z «Nábožných Výlevov» čítať, a musia už na teba kričať až mnohého prsia bolia, lebo si prihluchý. Telo tvoje stojí už nachýlené ku hrobu ako stará otrhaná ku spadnutiu nachýlená búda cigánska; a smrť už brúsi svoj kosák nad tvojou hlavou.

Nuž a s tvojou dušou ako že sa máš? Ona zle vzerá a je už aj plesnivá od hriechov. Snáď si ešte aj po dnes 1-ho januára 1902. starým lumpom; a keď aj tvoje zvadlé telo a jeho vysušená kostra, ako staré vyudené rebierka nevládze už necúdne skutky páchať, tvoja ale svrabovitá duša ešte bystro vykúka a žmurká zpoza šedivého tvojého obočia a z umrlčej hlavy tvojej, a krmí sa s výkalom necudnej rozpomienky na mladé roky tvoje a s radosťou rozprávaš tvoje kúsky za mladších rokov popáchané! Lebo je známo, že starí lumpi, či slobodní, či ženatí, či ovdovelí radi otvárajú z papule svojej záchod pre výkal špinavej duši svojej. Ba ešte aj mnohá drdlavá stará baba či mestská či dedinská, či veľkomožná alebo málomožná ľubi podľa kávičky a podľa rozolišu v dome a mimo domu s ohováraním, s posudzovaním a pretrepávaním, hanením, a vôbec s jedovitými slinami neláskavosti ostriekovať a oblievať mladých i starých, slobodných a ženatých a vidaté najviac, jedného za dru-

hým do radu obližovať, tak, že susedi ledva čakajú, kedy jej zacengajú na umrláčku, aby už raz od nej pokoja mali, keď ho ona nemala.

Na takýchto v starom futráli strčených dušiach ešte aj iné nečnosti rastnú, ako v jaseňi huby na vlhkých pasienkoch. Tak na pr. s vekom rastne skúposť. Čím starší je mnohý človek a čím kratší je knot svetielka jeho života, tým viac sa on drží a to s celými nechtami časných verí, peňazí, ktoré on viac miluje, nežli deti a Pána Boha. Videl som jedného starca, ktorý papierove peniaze pigloval, vyrovnával, ukladal ako bielizeň, a na nič nechcel vydať zo svojich vypiglovaných desiatok. A jedna starénka trpela hlad a predsa v pančuche mala tlsté dvojzlatníky, ktoré ona zo zábavky v myse kúpala, v midlovej vode umívala ako malé prasce, aj ich kefovala, by sa jej ligotaly. Znal som aj ľudí, ktorí za mladý boli márnotravní, ich majetok chudnúl, ale za to krémárov tlstnúl; na staré dni ale zhladávali po kútoch slepačie vajcia a keď sa len jedno stratilo, robili celú rebeliu po dome; za mladších rokov ale aj fúru zbožia v meste s kamarátmi prepili. Smrť ale si brúsi kosák nad ich hlavou, zatne — a oni sa prehodia mŕtví na svoje obligácie a veksle, ktoré im ona zhabe, odprace, a dušu ich hrdzavú pošle na druhý svet, kde sa nedá viac proteštirovať proti zhabaniu majetku. No aj pýcha sa lapá mnohého starého, ako moch starého stroma. Oni sa nemôžu dosť navyprávať, akí sú oni len múdri, a všetko najlepšie vedia; lepšie ako učení ľudia, ba oni už aj svoju mienku a pravdu do očí povedali nielen notáriušovi, ale ešte aj farárovi; a ako oni boli skoro za rychtára vyvolení; ako ich dievčence, ktoré sotva že zo školy vyšly, sa mohli už povydávať za bohatých vážnych ľudí, ktorí sa prišli do ich domu opýtať, či ich dajú totižto za manželky — ale dievčence veru nechcely ísť za nich atď. A potom aj staré baby sa rozprestierajú na široko; keď ku pr. ich muž trafil zostať rychtárom v dedine, vtedy v ich očiach a pred ich rancovitým nosom sú ženy takých hoferov a břešov len bagážia, čvarga a handry.

No aby takí drdlaví starí ľudia mňa nemali v podzrení, ako bych z nich robil posmech, preto ich musím aj pochváliť, že oni majú často až mnoho náboženstva. Oni usilovne behajú po kostoloch s veľkou knihou modliacou alebo s hrubými — ako vlaské orechy — pátričkami, pomocou ktorých ich ústa potom hodnú sumu očenašov, zdravasov a slávy odmoržujú; ich oči a myšlienky medzitým im po ľudoch behajú, ktorí prichádzajú alebo vychádzajú von z kostola, alebo aj na tých, ktorí sú vnútri; ich modlitba na takýto spôsob je kratšia a ju nezunujú, a aj lepšie ide napredok. Teda oni veľa viac pobožnosti stvárajú nežli za mladý. Preto oni aj veľmi vrčia na veľaľšie zlé časy a na bohopráznosť ľudí, a na zlý svet. Oni aj na kňazov drdlú a mrmlú, že už ani títo sú neni takí, ako volakedy boli; jeden z nich vraj nosí krátky kabát a dlhé nohavice, kde predtým nosievali vysoké až po kolená čižmy, v zime v lete, bárs aj blata nebolo; druhý má zase lajbik proti predpisom s otvorenými prsiami; aj volakedy toľko plechavých kňa-

zov nebolo ako veľa; aj miesto masti sa v pôste len s konopným olejom jiedaly džgance volakedy, veľa už sa v piatok aj s husaciou masťou môžu slíže mastif; to neni v poriadku. Predtým keď prišiel farár na koledu, doniesol a rozdával defom prstienky, obrázky a bola v dome radosť; veľa len uchytí kostolník mysu s ovsom a utekajú všetci preč aj s rektorom i s miništrantmi ako techor so sliepkou, a farár si ani neposedí na chvíľu, by si na jeho teplé miesto mohla najstaršia dcéra domu alebo iná stará deva sadnúť, aby sa mohla vydať a tak veľa preto sa staré dievky nemôžu povydávať, lebo farár si u nich nesadol. Volakedy boli celkom iné časy, lebo keď sa niektorá dievka zle zadržala a priniesla do domu hanbu a plačúce nemlúvniatko, postavili ju pred kostol, dali jej slamený veniec na hlavu, a celá dedina o nej vyprávala; veľa si už aj také dajú veniec na hlavu, ktoré majú najprv krštiny, úvod a až potom teprv sobáš, na ktorom často vlastné dcérušky bývajú za družice svojim mamkám, čo na žiaden pád pekné neni.

Ale už dosť, aby volakotý starý človek a stará baba nepovedala, že ja len starých ľudí pajeďím, ktorí sú už i tak na všetko, aj sami na seba mrzúti; preto ani nejdem dlhšie výčitky robiť starým ľuďom, ale tú poznámku len môžem spraviť, že aj u starých ľudí často skysne to ich náboženstvo ako víno v nečistom sude. — Čo som ti ale povedal, to som preto spravil, aby si sa nedal v tvojej tlstej hlúpoty a v sprostosti od diabla potešovať s tým, že však máš dosť času, bárs si aj starý alebo stará, pobožným byť; never tomu! Tvoja duša môže byť ľahko prezretá a hnilá ako červivé jablčko. Lebo to je starodávna pesnička, že starí ľudia teda aj staré baby bývajú, drdlaví, nepriateľskí, klebetní, papulnatí, čudní, vždy sa ponosujúci, leniví, závistliví, lakomí, skúpi, na duši i na jazyku necudní, pažraví, smädní na ostré nálevy, ku pr. na dopelkumel, na altfater a slivolicu. atď. — Toto síce neni sviatočná chváloreč ani novoročný vinš pre starých; nuž ale keď sa vec tá tak má, ako je. Ja radšie napajeďím niektorého starého hriešnika, aby pri tom mnohých mladých hriešnikov pred následkami hriešneho starého veku upozornil, že by sami nezostali starými hriešnikami ktorí sa tak ľazko obracajú.

A naposledy starý vek samo v sebe neni niečo zlého, keďto poriadným spôsobom starým a zaopaterým zostane. Vek starý poriadného kresťana je taký, ako krásne večernie zore červené. Ticho a mile cíti sa unavená duša starčeka na snopkoch svojich zásluhov odpočívania, že posledniu dennú prácu skončila; svetlo dňa zapadlo, poslednia žiara vyhasla — a iný nový svet nastúpil pre starečka tam hore za hviezdami.

Šťastlivý nový rok vynúje všetkým starcom

Starý Zaosek.

Poľnohospodárske museum, ktoré nachodí sa v Budapešti na Kerepeši-út č. 72., odporúčame obecnstvu k návšteve, keď pri dajakej príležitosti príde do Budapešti. Tu sú vystavené rôzne plodiny a náradie hospodárske a neľatí sa žiadne vstupné.

Niečo o novinách.

Kniha a noviny, to práve tak pôsobí na človeka, ako priateľstvo toho lebo oného človeka. Hovorí príslovie: že vtáka po perí a človeka po priateľoch jeho poznáš.

To isté platí aj o knihách a novinách: jaké knihy a noviny čítaš, takého aj smýšľania budeš. Stalo sa to nie raz, lež hádam aj storázy už, že n. pr. decko poriadnych rodičov zapletlo sa medzi cigánov, a časom z tohoto decka stalo sa opravdové cigánča. Nuž tak je to aj s novinami. Keď voľakto vždy len samé cigánstva číta v novinách, nuž konečne tým cigánstvám aj uverí, a bude spolu s novinami cigánskymi bojovať proti čiročistej pravde. A to je najsmutnejšie, že mnohí ľudia chudáci ani nemôžu za to, bo nemal ich kto upozorniť na iné dobré bohumilé noviny, a preto takí ľudia nemali príležitosť porovnať tie noviny, že v ktorých sa píše za pravdu, za Boha a za práva ubiedeného, utláčaného ľudu.

Ale najhoršie je vo veci to, že sú aj také falošné noviny, ktoré síce hladko-sladko píše, ako by boly nevynným baránkom, lenže o takých veciach, o ktorých by najviac písať mali, o takých veciach ony na večné veky mlčia, aby ten zaslepený ľud hádam nevzpamätal sa a nekopnul také falošné noviny von z domu.

Upozorňujeme vás Bratia rodáci, že netreba ohľad brať na to, či sú noviny daktore lacné, či sa v nich o láske, o kravách, o hnoji a pod. veciach píše, lež len na to berte ohľad, či tie noviny aj neboja sa smelo povedať pravdu do očí bársakému pánovi veľkomožnému?

Či majú guráž ohlásiť sa vždy, keď ten úbohý roľník a remeselník od všeliakých úradov prenasledovaný býva? A či tie noviny píše ľudia od vlády a od židov platení aby vás slepili, alebo či ich píše vaši bratia, krv z krve vašej a kosť z vašej kosti? Toto hľa je hlavná otázka vtedy, keď máte peniaze vynaložiť na noviny. Lebo predplatíte-li na noviny také, čo sú neni ani sem ani tam, ktoré vám len slúžnovci, rychtári, notári a štátni učители — teda sami štátni sluhovia — odporúčajú a natisakajú, s tým len sami proti sebe robíte. Lebo však dobre môžete poznať pánov a židov: títo sa veru málokedy chovajú úprimnou láskou k tomu chudobnému človekovi. Preto títo páni a židia ani nebudú vám odporúčať takých novín, ktoré by boly pre dobro vaše, lež len také, v ktorých sa píše dve na tri o všeličom, len o vašich krivdách nikedy.

Ponevác dobre vieme, že náš slovenský ľud veľmi obľubuje dobré čítanie, preto za povinnosť pokladali sme si, upozorniť vás, aby ste opatrní boli pri vyberaní svojho čítania. Kadeaké sprosté kalendáre tiež nestoja nič. Škoda každého krajiara za také daromnice. Ale dobré, zvlášte nábožné a poučné spisy, noviny a knihy mali by ste pilno čítať, na ne ochotne sa predplácať. Máte vedieť, že tlač stojí veľké peniaze a keď nemá dobrý spys odbytu, nuž spysovateľ potom musí doplacať na svoje práce. A kto je vstave dnes utracať toľké peniaze? Ľud sám sebe škodí, asíce nesmierne škodí, jestli pre lahostajnosť svoju necháva prepadať tie najlepšie pre

neho noviny. Ani jeden národ neudrží sa, ktorý nemá hojnosť dobrých novín. Naopak ale všetky vzdelané a bohaté národy vynakladajú všetko na to, aby každý mohol čítať niečo dobrého. U Nemcov alebo u Čechov nenajdete ani jedného temer človeka, ktorý nečítal by aspoň jedny noviny. A tak je to aj s inými pokročilejšími národami. U nás najviac čítajú židia, ale sú veru aj najvzdelanejší a následkom toho najbohatší.

Nuž učte sa od iných, aby ste im už raz podobní mohli byť.

Tie časy už dávno prestaly, keď ešte náš roľník hovorieval: «Ale čo ma tam po knihe! Môj otec nečítavali a predsa im bolo dobre. Sedliakovi len motyka treba do ruky — to by sme ďaleko došli, keby sedliak na miesto motyky s knihami sa zapodieval!» — Nuž opakujem takéto reči, dnes už riedkavejšie počuť, bo veru už aj ten najjednoduchší roľník nahliada, že popri tej motyke musí sa veru aj sedliak vzdelávať aspoň po nedielkách a v dlhé zimné večery.

Netreba však myslieť, že roľník musí neviem koľko mnoho knih prečítať! Veď nemá na to ani času a ani potreby. Ale n. pr. o hospodárskych otázkach, o politike a panských cigánstvach, o svojich právach a povinnostiach aby na každý pád čítali ste každý — ináč vás múdrejší ľudia, všade prehádajú, oklamú, za nosom povedú, tak, že výndete na posmech a na mizinu.

To je však pravda, že to čítanie neide tak ľahko človeku takému, ktorý je ešte nie zvyknutý voľačo čítať. Takýto človek totiž keď aj číta a prečíta voľačo, on tomu len málo porozumie.

A práve táto okolnosť je na príčine, že mnohí nenachádzajú žiadneho záľubenia v čítaní. Ale tá nechuf trvá len za krátky čas. Jestli voľakto riadne učí sa čítať a čítanému porozumieť povedzme aspoň 2—3 mesiace; nuž ono mu to čítanie pojde vždy snadnejšie a kamďiaľ viacej bude pochopovať zo všetkého, čo čítal.

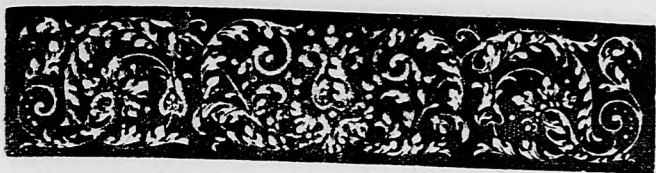
Priatelia ľudu mali by našim roľníkom ísť tiež na ruku. Mali by im na hlas čítať niečo, a to, čo prečítali, mali by im vysvetľovať a povzbudzovať, aby aj sami čítali. Pri takejto príležitosti bolo by treba aj upozorniť ľudí na znaky vetové; body čiarky atď.

Pokuste sa s tou blahodarnou prácou!

Päť dní roku 1900 v Ríme.

Napísal Heraklius Porubský. (Číslo VIII. Katolíckych Hlasov, vydáva Fr. Richard Osvald.)

Zaiste nič milejšieho nemôže byť nábožným pútnikom, putovavším minulého leta do Rímu, než knižočka táto. Tu najdú opísané, čo všetko radostného zkusili a utešenými obrazmi znázornené, čo tam znamenitého videli; každý teda, kto chce sa milo rozpomenúť na svoje putovanie do Rímu, nech zaraz obstará si túto peknú knižočku. Ona hodí sa veľmi aj ako dar našim milým známym a príbuzným, bo takej knižočke sa zaiste každý poteší. Vôbec nemala by ona chybovať v žiadnej katolíckej rodine. Dostať u Fr. Richarda Osvalda, správcu fary na Teplej (Lenge, o. p. Bélabánya, Hont m.) Cena 40 hal., s poštou 45 hal. 50 výtiskov 18 korun, 100 výt. 35 kor.

CHÝRNIK.

Smrť. Fr. Otto Matzenauer, vysl. učiteľ, správca choru a hlavný jednatel spolku Sv. Vojtecha, rodofub úprimný, zomrel dňa 22. t. m. po dlhej trápenej nemoci v 56. roku požehnaného života. — Matzenauer bol výtečný pedagóg a znateľ hudby, menovite cirkevnej. Na literálnom poli bol neobyčajne činný. Známe jeho «Lacné čítanie», vianočné illustrované spisy pre mládež, peknú knihu nemeckých básnikov a dva sošité básni Petóffyho v slovenskom preklade: známe ho, ako redaktora «Konfessionálnej školy», «Pútnika», časopisu i kalendára atď. — Vďačná mu pamät!

Dp. Ján Donoval (Tichomir Milkin) inšalovaný je za farára na Smolinskom. Blahoželáme!

Noví farári. V liptovských Huttách Jozef Hromada kaplán rabčanský (Orava) stal farárom a uprázdenom spišsko-lešnícku faru Ján Csech ružomerský (Lidtov) kaplán dostal.

Korteš-notár. Do roku 96-tom bolo to badať, že najbláznivejšie kortešujú vždy takí notári za liberála, ktorí obávajú sa disciplinárneho vyšetrovania. Takýchto notárov bolo v Nitre až pri mnoho a vtedy nový podžupan nitrianský Markhot rad-radom suspendoval asi dvadsiatych takých kortešv-notárov. Pri najposlednejšej voľbe ablegátskej bol sa špatno vyznačil čo korteš, ujlacký notár Bihary a neprestal bašoval ani po voľbách. «Nyit. Sz.ó píše, že konečne sobrali sa týraní ľudia a napísali hromadu žalób. Tieto gróf Ján Eszterházy zanesol podžupanovi, aby mal radosť zo svojho poriadeneho vlasteneckého notára. Občania žiadajú, aby si ho vzali preč a umiestnili, kde len chcú. — Aj proti holičskému vlasteneckému notári chystá sa podobná búrka.

Notár defraudant. Lajoš Mayer, notár vo Veľkom Tarči (peštianská stolica), dostal sa do chádzku. Nariadili proti nemu vyšetrovanie pre defraudáciu daňových peňazí.

Obefou namiernosti. Rumunský minister kupectva vercierovského poštovného úradníka menom Borsa preložil do Turn-Severinu. Úradník prv než by bol novú stanicu žaujal, išiel do Oršovy, kde si so svojimi kamarátmi na rozlučnú náležite zapil. Keď šiel v noci domov, kráčal smerom k Dunaju a so schodov nového nákladového brehu vošiel z omylu do Dunaja. Voda ho odniesla a tak ponevadž aj stena pobrežia je vysoká, nemohol sa vyškríabaf. Nešťastník ss utopil a jeho mrtvolu ešte nenašli.

Drahý matrikár. Istý občan z Novej Pešti zavítal k matrikárovi cieľom uzavretia manželstva. K nemalému prekvapeniu dostalo sa mu vysvetľovania od matrikára, že záležitosť má háčky, ale že mu všetko pekne

prevedie a usporiada za sto zlatých. Občan oznámil matrikárovi ministerstvu práva, ale matrikár, dfa «Alkotmányu», napriek tomu vždy ešte úraduje.

Vražda. Z Detvy nám píšu so dňa 18. decembra: Na blízkom, teraz už k obci Hriňovej patriacom laze «Riečka» minulú nedelu v noci prišli do domu Ďura Lupták-Človeka posavadž neznámi zloději, aby tohto jedinú kravičku ukradli. Keď domáci štekotom psa upozornení vybehli na dvor, jedon zo zlodějov strelil i trafil menovanému gazdovi do tvári, následkom čoho Lupták-Človek včera zomrel; jeho mrtvola bola dnes pitvaná. Zostala po ňom vdova a tri malé deti. Vrchnosť zaviedla prísne vyšetrovanie.

Pod'akovanie. Veľactnému a blahorod. pánovi Fraňovi Korotkievičovi verejne ďakujeme, že nám pomohol a aj verejne s prisahou môžeme potvrdiť; nie aby sa niekto nazdal, že tomu pánovi ďakujeme aby sme snáď chceli mu nadháňať — aby utržil — od ľudí peniaze, oh to nie. Ani ho žiadnému neodporúčame, lebo vieme, že by mnoho ľudí s radosťou hľadalo pomoc ale nevedia kde. Ale keď je pravda, nebojime sa mu poďakovať, že pomohol mojmu drahomilovanému otcovi, ktorý ležal 1 rok a 23-týždňov na posteli, bol samá rana, nemohli sme ho ani obrátiť, brucho mu tieklo 9 ranami, prsia mu tiekli 7 ranami, chrbát mu tiekol to ani sama neviem kolkými ranami. Chvála Pánu Bohu za 9 mesiacov mu načisto spomôhol, tak že už od 1871-ho sa najlepšiemu raduje: je zdravý. Ďalej že pomôhol ctenému pánu Františkovi Prušovi od hroznej padúcej nemoci, ktorá ho mnoho rokov trápila. Aj viacerím spomôhol tiež od tej nemoci: Anton Pokorný 13 rokov, Anna Furichova 19 rokov a 10 mesiacov, trpela na nemoc od roku 1871-ho. Brnenské Hejtmanstvo na Morave. A. Listková.

Zdražená pošta. Minister obchodn Hegedüs vydal nariadenie, ktorým od 11. januára 1902. ustanovuje cenu obyčajných dopisnic na 5 halierov, miesto dosavadných 4, a cenu poštovných poukázok, domácich i medzinárodných na 2 hal. (dosiaľ 1 h.). Staré dopisnice a poukázky budú sa môcť upotrebiť do konca apríla 1902, ale zo zvýšenými známkami.

Poľskú ľudovú universitu sriadili v Poznani. Za prednášky sa neplatí. Predmetmi prednášok sú: dejepis Poliakov, potom rozličné z oboru vedy a umenia.

Pálenka zdražie. V ministeriume financií celkom vážne sa zaoberajú s myšlienkou, aby sa v Uhorsku znižila daň od vína a voči tomu aby sa zvýšila daň od liehu. Plán tento možno len schvaľovať, lebo vtedy klesne počet obetí pálenky a rozvinie sa kupectvo s vínom.

Ctený pán Müller! Ja mal som od počiatku tohoto roku jednu ťažkú srdcovú chorobu, a nemôhlo sa mi pomôcť navzdor všetkým liekom, až keď som si váš duplovano-elektromagnetický kríž R. P. Nr. 86967 dal doniesť a som ho upotrebil a za tri mesiace nosil, som sa chvála Bohu úplne vyliečil, za čo Bohu a vám moju najúprimnejšiu vďaku vyslovujem. S úctou *Max Rittersporn*, v Hlohovci dňa 19. nov. 1901.

DOPISY.

K voličom fratáckeho okresu!

Celej uhorskej krajiny oči namierené sú na okres fraštácký, lebo volenie vyslanca na snemovnu zase nastalo. Známo je, že 2-ho okt. zadržaná voľba s výfyzstvom Iudovej strany skončená bola. Ale teraz pri nastávajúcej voľbe pri pánu Paulovy Meszleny, ktorého si Iudová stránka kandidovala ešte väčšie je oduševnenie, jako bolo pri pánu barónovy Maximilianovy Gágern. Veď není čudno! Z tých, ktorí boli na liberálneho Rudnyánskeho mnohí uznali okrem židákov, že proti svojemu presvedčeniu činili, ale práve skrze náramný natlak išli votizovať. Rozličným spôsobom páni liberáli kortešujú, aby len mohli pánu Rudnyánskému chlebiček zabezpečiť. Veru ctený voličia, aj smiať sa budete neskorej, keď sa dozviete, že jakým spôsobom vábia Iud.

Veľmi múdro by urobili, keby sa neunovaly, lebo nikto ich ani len neprivíta na jejich kortešskej ceste. Ja, páni liberáli si myslia, že náš Iud sa dá za nos viesť? To není pravda; Iud už vie čo je liberalismus, o čo nás chce pripraviť. No nechcem vpsvetlovať ten hnusný liberalismus, lebo mi je zle len pomysleť si na jeho účinky.

Krásne a zmužile stoja obce pri Iudovej stránke do okresu fraštáckeho patriace. Nech pozre medzi inými niekdo obec Madunice!

Tam občania všetci, aj s rychtárom sú na Iudovú stránku. Jozef Galbička, rychtár tejto obce až od roku 1864. tento úrad zastáva, ale vždy proti liberálom bojoval, na vzdor tomu, že liberáli veľký nátlak robili naň. Syn jeho Jozef hoden je, aby sa volal jeho synom, lebo tiež je neohrozený Iudák. Nech si príklad berú v susedstve bývajúci Vöröšvárani. Dost smutno, že taká chyrečná obec sa vie pošpiníť s tým hnusným liberalismusom. No ale však ich je tam málo; to sú len takí, ktorí mnoho nestoja pred svetom. Pozrime na Stupavu; aj tam bola druhý raz voľba pri ktorej skoro jednohlasite bol vyvolený Iudák.

Jeden volič.

Z okresu čačanského.

Velebný Pán Redaktor! a všetci ct. pp. čitatelia, ani neviem, ako Vám opísať tie dve veľké radosti, ktoré sa po čačanskej voľbe medzi Iuvom prevádzali. Ale najprv udám výsledok druhej čačanskej voľby.

Druhá čačanská voľba bola 28. nov., na ten deň Iudový kandidát, veľk. pán Demeter Durčánsky a jeho Iudoví voličia do Čace už neprišli. Ach, mali ste to ct. pp. čitatelia vidieť, aká radosť povstala medzi židmi a ich prívrženci t. j. judášmi za groš a korhelicu kúpenými! Židi od radosti ani nevedeli, ako majú tie krivé nosy

hore dvíhať; kresťanskí kúpení judáši pili, hulákali; akýsi Jozef Hančín z Bystríc (že to má byť spevár), že im aj istú pieseň predspevoval: «Liberáli my sme svätí, my príjdeme do nebe; medzi svätých kopytárov, čo to kričia he, he, he!» Darolovi Najkovi, Potočarovi a všetkým judášom, že sa veľmi tá pieseň páčila.

Prečo ale Iudový kandidát, ani jeho ct. voličia na voľbu nešli, to Vám tiež sdelím.

Osvietený pán Ján Černoch, kanoník a vyslanec krajinkej Iudovej strany ešte pred voľbou bol tu a pochoďil po obciach s pánom Demeterom Durčánskym, aby videli, ako sa vec má. Keď teda prišli na Bistrice, do Ostadnic, atď. a videli že judáši ostávajú len judášmi, zo slabúchov len slabúsi: «kde vietor tam čierny plášť», vtedy v Mene Božom a Iudovej strany, volebnú akciu na teraz zastavili. Pána kandidáta nevystavili, lebo 100 Iudových voličov je ďaleko vo svete, do 40 je kresťanských judášov; na taký spôsob bolo hneď vidieť, že liberálna strana je vo väčšine; aby darebné ďalšie namáhanie a chodenie nebolo, dostal každý kresťanský Iudový volič poznámku, ako sa celá vec má — preto boli capy v deň voľby takí rozpustení, keď poriadných ovečiek, ani ich pastierov v Čaci nebolo. A to bola tá veľká liberálna a judášska radosť.

Druhá ale radosť dalo sa na javo, z povdačných kresťanských srdc a verných Iudových voličov, ktorých láska k Bohu, láska k vlasti, a láska k pánu Demetrovi Durčánskému, dňa 1-ho pecembra vzdor takému nemilému počasiu, na tolko pohla, že si nelutovali, 2—3 aj 4 hodiny cesty do Zákopčania ísť; ale prišli, Olešnania, Podvisočania, Štaškovania. Rakovania; voľfaktorí i na služby Božie už boli tam. Po službách Božích zišli sa všetci aj Zákopčania a tiahli ku fare. Keď táto kresťanská deputácia vnišla do bytu veľk pána dekána Demetra Durčánskeho, on celý prekvapený hľadel na ten zástup svojich milých voličov. A keď po kresťanskom pozdravení začínali jeden po druhom pánu dekánovi zdravie, blahobyť a všetko dobré vynšovať, vtedy ich pán dekán so slzami v očiach privítal a sa im srdečne ďakoval.

Tu začne hovoriť Štaškovan: «Veľk. Pán Dekán! Veď aj nás srdce bolí, nad našimi spolubratmi, obzvlášť keď sme videli v deň pred voľbou, ako židáci nášho J. Latku napitého na voz brali, on im to vravel: «No keď ste ma kúpili, vezmite si aj moju dušu». On teda myslel, že ho už skutočne tí pekelní liberáli berú. Tu zas vraví Rakovan: «U nás v deň voľby prišiel J. K. domov opitý, bil ženu, tá zutekala z domu aj s detmi; potom ho strážila popod okná, aby snád neurobil to, čo Iškariotský Judáš skutočne urobil... My, — hovorí ďalej — dakujeme zo srdca, bárs sme nevyhrali u nás, to nás nemýli, vyhrali naši dobrí bratia v Nitrianskej a inde. Nás to teší, že máme čisté svedomie, to je najväčšia radosť pre katolíckeho kresťana na celom svete.»

A či nemajú pravdu takito katolícki Iudia? Prorok Elizeus vravil služobníkovi svojmu Giezimu, keď tento bol proti zákazu dary od Námána prijal: «Vzal si striebro i rúcho; ale i málomocenstvo Námánovo prichytí sa teba

potomkov tvojich až na veky!» (IV. Kráľ. 5., 26., 27.)
 Čo sa Giezimu stalo, to môže občakávať každý katolícky
 Judáš, že kľatba Božia ho neminie (jestli to, čo pokazil,
 budúce nenapraví), lebo nie len že proti zákonu sa pre-
 hrešuje, ktorý zakazuje podplácať, aj peniaze aj korhe-
 licu prijímať; ale sa prehrešuje i proti Bohu svojmu
 Ježišu Kristu, ktorý pre naše spasenie na kríži zomrel;
 pre nás sv. sviatosti ustanovil; a takýto Judáš opovráži
 sa tých napomáhať ktorí sv. kríž a sv. sviatosti potupujú,
 zhanobujú a šliapu.

Boh Vás Veľk. Pán Dekán živ, aj s vašimi milými
 voličmi! Nech žije celá ľudová strana aj všetci jej pri-
 vrženci a priatelia! Boh s nami a zlé preč! Prajem Vám
 všetkým zdravé, šťastlivý nový rok! P. P. J. Kristus!

Zákopecský ľudák.

Z Fraštáku.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Slávna Redakcia!

Taký spôsob kortošovania ešte nebolo očuf, jaký
 teraz používajú liberáli vo fraštáckom okrse. Vyše tisíc
 zrkadiel dal spraviť pán Rudňanský, na ktorých je jeho
 fotografia. Pre každého notáriuša kúpil drahú tašku na
 cigare. Zrkadlá sa už rozdávali voličom, aby ich len
 mohli na svoju stránku liberálnu priväbiť. To je haňa
 a potupa, čo sa vymýšľa všeličo.

Ctený voličia! hľa vidíte jako zachovávajú zákony
 páni liberáli! Nedajte sa oklamať, nech si oni majú
 svoje zrkadlá. Vyhodte toho von, čo by vám také
 zrkadlo dával. Páni notáriuši celé noci chodia a vábja ľud
 na stránku Rudnyánskeho. No ale myslím že náš ľud ne-
 ohrozene bude stáť uprostred toho prenasledovania, a
 nedá sa oklamať.

Nech žije ľudová strana!

Volič.

Lubovna.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Dôstojný Pán Redaktor!

Ako prítomní, asi 80-ti svedkovia, rozprávajú, stalo
 sa, že keď židovský fiškál, Klein Béla na vozoch prišiko-
 val s Jakubjan tých 80 voličov, aby na židovskú liberálnu
 stránku pre stoličný výbor (bizottmány) votizovali, prišiel
 im pri meste ten, tu na našom vidieku všade skrze svoju
 neohrozenosť a vsmužilosť známy pens. okresný sudca:
 Juló Gresch v ústrety, pýtajúc voličov, aby naňho voti-
 zovali.

Na to odpovedali: «Na nášho starého pána by sme
 nemali votizovať?»

Židovský fiškál začal na to nadávať. Pán sudca
 Gresch nie lenivý vzal svoju palicu a vymastil ho — ako
 svedkovia hovoria — veľmi dobre.

Konec tej celej patálii bol strašný duell s krátkymi
 pištoľami. V kúpeľni gnašdanskej cielili proti sebe, ale
 tak dobre že sa netrafili. Ku nevysloviteľne; radosti celej
 rodiny a známych, prišli ako ritieri modernej neohrozenej
 statočnosti obidvaja neprestre:enou kožou domov.

Sekundant.

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Sdelujem Vám, že vo Spiši vyvolili za vicišpána
 Aladára Raisa. Keď sa potom po voľbe za dôveru mu
 preukázanú poďakoval, hovoril medzi iným: «Mnohí sa
 na mňa ponosujú; toho ale nie ja som príčinou, lež te-
 rajšia sústava stoličná.»

Na to mu ztredelne odpovedal Jordán Görgey,
 prepadnutý kandidát spíšskej opposície a sice v tom
 smysle:

«Vítam Vás v mene celej stolici v tom vznešenom
 úrade, ktorý vždycky nad stránkami, pre drahú vlast
 bojujúcimi — stáť a byť ma. Verte mi, dobrá výhovorka
 stojí groš — nie sústava stoličná je príčina, ale to že
 aj najlepšia sústava, úrad najvýbornejší, keď sa osobám
 neumelým a necvičeným sveri, stolici našej žiaden osoh
 neprináša! Podžupan má byť nestranný, opravdivý otec
 chudobných občanov celej stolici.»

Dalej sdelujem Vám, že nás to tu vo Spiši ešte vždy
 bolí, že pri ablegátskych voľbách nevedeli sme si vyvoliť
 ľudáka. Musíme uznať, že s našim ľudom to ide ťažko
 vífaziť, ponevác je on veľmi zaostalý: ale aj to je zase
 pravda, že dobrí, vytrvanliví vodcovia vedeli by z nášho
 ľudu urobiť práve takých junákov, ako v tej slávnej Nitre.

Ľudák.

Krajinská púť do svätej zeme.

S cirkevným povolaním pod duchovnou správou veľk.
 pána Jozefa Skarda prepošta, pohne sa z Budapešte r.
 1902., 16. febr. v nedeľu.

Lehota prihlásenia sa.

V tejto púti môžu brať účasť katolíci, mužskí a
 ženské, keď svoj úmysel najneskoršie do 15. januára 1902.
 oznámia u duchovného správcu púte u veľk. pána Jozefa
 Skarda, prepošta v Šaštine (Sasváre) v nitrianskej stolici
 a spolu mu pošlú najlepšie na poštovej poukázke naj-
 menej 100 korún ako závdavok. Ostatok sa musí u toho
 istého zaplatiť najneskoršie do 10. febr.

Účastné ceny:

I. trieda na železnici	I. trieda na lodi	900 korún
II. " " "	I. " " "	835 "
II. " " "	II. " " "	700 "
III. " " "	II. " " "	645 "
III. " " "	III. " " "	310 "

V týchto cenách sa obsahuje:

1. Železničný a loďný lístok z Budapešte do Jeru-
 zalema a zpiatky.
2. Stravovanie na lodi počas cestovania na mori
 jeden-jeden obed v Jaffe pri dojití a odchode, sedem (7)
 dňové zaopatrenie v Jeruzaleme v rakúsko-uhorskom
 ústave pre pútnikov.
3. Ceny za vplavenie a vyplavenie sa v Konstanti-
 nopli v Alexandrii a v Jaffe.
4. Povož z Jeruzalema do Betlema a zpiatky.

Smer cesty: Budapešť—Konštantinopol—Smyrna—Piraeus—(Athén)—Alexandria—Jaffa—Jeruzalem.

Pri zostavení tohoto plánu tá myšlienka viedla usporiadateľstvo púte, aby s použitím dlhšej železničnej čiary, zkrátilo námornú cestu, a tak aby umožnilo cestovanie aj ľuďom slabším. Ale aj táto námorná cesta stáva sa príjemnou tým, že loď na jeden dĺžok nerobí dlhšiu cestu, ale že sa zastaví pri väčších príplavných mestách a tam sa hodiny zdržuje.

Spríevodný list (cestovný). Každý účastník musí si bezpodmienečne zaopatríť cestovný list, bez tohoto nemôže brať účasť v púti. Poneváž toto trvá dlhší čas, preto radno je hneď porobiť potrebné kroky, a to tým viac, že sa cestovný list má zaslať hneď s prihlásením sa, aby ich usporiadateľstvo mohlo dať vidimovať v Pešti u tureckého Konsula.

Programmy rozpošle na žiadosť pán vodca pútu, prevelebný pán Jozef Škarda, Prepošť v Šaštíne, nitrianská stolica.

Upozornenie.

Vp. *Constant* kniha sdeľuje, že svätoštesfanské ľudové spisky znovu začal rozposielať. Kým nenástupia nútné jarné práce, každý mesiac zamýšľa jednu knižku vydať a rozoslať. Len od zaujímavej priazne velebného duchovenstva a pánov učiteľov závisí, či aj naďalej má v schválenom podniku pokračovať, aneb prácu spasonosnú na iných, ku tej úlohe povolanejších ponechať. Jestli reštancie do prvého januára nebude mať vyrovnané: musí si ovšem rozvážiť, či aj napozatým má reskirovať.

Vydavateľ, ktorý s jedného hárku pozostávajúcu brošúrku 12° veľkosti za 3 haliera dáva, pritom 10 tý % spúšťa, ba i poštové farchy znáša — už lacnejšie spisky dávať nemôže. Následkom slabej podpory na budúce aj o láskavé vyrovnanie poštových útrat prosí.

Literárny oznam.

Oznamujeme, že «**Veľký obrázkový kalendár svätého Antona Paduanského**» pred týždňom vyšiel z tlače a teraz sa rozposiela. Cena jedného 60 halierov. Za 6 korún dostať 12 kusov. Kto objedná si naraz 50 kusov, obdrží 40% srážky z ceny. Objednať a reklamovať treba: Administrácia «Listov sv. Antona» Budapešť. VIII., Szentkirályi u. 28/a.

Kto si objednal a poslal peniaze na «Dedinského hasiča» a neobdržal ho, nech sa hlási na karotke u «Koloman Rózsa a manž.» Budapešť. VIII., Szentkirályi u. 30., a pošle sa takým, ktorí zaplatili už zaň, ale knižku neobdržali, na miesto jednej knižky, dve. Len treba na karotke podotknúť, že ste si už prv objednali i zaplatili knižku a nedostali nič.

U toho istého Kolomana Rózsu vŕndu o niekoľko dní — ešte pred vianocami: «Vybrané spisy humoristické Zaoska» s podobizňou pôvodcu a podpisom vlastno-

ručným. Sú to Zaoskové najlepšie práce, ktoré nedaly sa uverejniť v «Krestane» pre nedostatok miesta. Veľmi poučné a veľmi zábavné. Vŕndú na 10 hárkoch. Cena bude 1 koruna. Kto chce mať skvostne viazaný exemplár, nech hlási sa oň u p. Rózsu, dostane taký za 2 koruny.

Zaoskové práce odporúčajú sa samé. Aj ten najvzdelanejší človek s úľubou bude ich čítať, a kto len koľko-toľko zná slovenský, porozumie im. Zaosek ako spisovateľ je u nás jediný a podobného jemu v žiadnych iných rečiach nenajdete.

Velebnému duchovenstvu ho zvlášte odporúčame.

Hláste sa u «Koloman Rózsa a manž.» Budapešť, VIII., Szentkirályi u. 30.

Odkazy redakcie.

Všetkým našim čitateľom a privržencom prajeme zo srdca požehnanie nebies v tomto novom roku!

Tým, ktorí ráčili nás poctiť svojimi dobropraniami, vyslovujeme úprimne vďaky s tou úprimou žiadosťou, aby všetko to dobré, čo nám želali, oni sami v úplnej hojnosti zakúsili!

M. Rebetjak. Kefermarkt. Veru tú zdľhavú prácu vašu nebolo možné uverejniť. Bolo by to dalo priveľá roboty. Za srdečné blaho vaše ďakujeme. Ľudová strana je tá, čo bola — o to môžete byť úplne spokojný. Srdečný pozdrav!

Veľký milovník Krestana. Za tak peknú pohľadnicu Boh vám zaplať. Potešili ste nás.

Nedanovčan. Výborný to dopis. Úfame, že dľa možnosti podobnou horlivosťou bojujete za zásady strany našej. Boh Vás nám živ a požehnaj!

Ján Vdovka. Tie verše nemôžeme upotrebiť. Prečo? snáď si aj sami domyslíte.

Dr. J. K. v T. M. Vďaka Ti! Pane Bože nás ratuj a posilňuj. Ináč však prehltať som si prehltať — a vy ste tam snáď aj skutočne strieľali. — Nech vám slúži na úžitok!

Vp. R. Rehák. Srdečný pozdrav a vďaka! Kalendár Vám pošleme.

Prokopik. Prišlo pozde. Karta vaša zatárala sa a prišla až dnes, keď máme chýrnik zatvorený.

K. Krémeri a spol. Ružomberok. Do budúceho čísla to dáme; teraz sa list váš bavil v administrácii.

Ján Samil H. Lipík. Tým, ktorí sú v reštancii zatavilii sa čísla. Usilujte sa čím skorej poslať predplatok a čísla vám budú chodiť riadne.

Chlapci Pajšt'una. Buďte len horliví ľudáci ale tomu páňovi dajte už pokoj. On sám zaiste nenie hrdý na svoje smutné chovanie sa, ale s nápadami nikoho nenapravíme.

P. J. Sojka ryehtár, Nagy M. Vašu správu prednesieme po sviatkoch ablegátom našim. Dobre ste urobili, že ste nám o tom písali. Šťastlivý nový rok!

Gabriel Mikus v Nižnej. Váš článok dali sme s veľkými literami tlačíť, lebo to aj zaslúžil. Tešíme sa, že vás tie pokuty nezlomili. Takých ľudákov by nám bolo treba!

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť tuto vypísané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielajte peniaze na vydavateľstvo «Kreštana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

Dedinský hasič od Zaoska. Poučozábavná rozprávka s obrazom. Cena 20 hal. Kto objedná naraz 20 kusov, dostane ich za polovičnú cenu. Kto si knižočku už objednal, peniaze poslal, knižočku ale nedostal, nech to odpíše terajšiemu majiteľovi: «Rózsa Kálmán a manž. Budapešť, VIII., Szentkirályi-u. — a dostane na miesto objednanej a vyplatenej už knižky dve.

Aj «*Vybrané Spisy Humoristické Zaoska*» dostať u Kolomana Rózsu (Budapešť, VIII., Szentkirályi-u.) asiace za 1 korunu. To sú všetko veľmi veselé, ale aj veľmi poučné spisy. Dýcha z nich samá mravnosť a nábožnosť. Kto chce mať skvostne viazanú knižku túto, nech pošle 2 kor. ale čím skorej.

«**Návštevy prev. Sviatosti oltárnej.**» od sv. Alfonsa L. veľmi užitočná a milá kniha. Obsahuje: rozjímanie a modlitby na každý deň pri návšteve prev. Sviatosti a P. Marie, ako aj inšie krátke najpotrebnejšie modlitby pri predpoludňajších pobožnostiach, a pravidlá braterstva b. Srdca Ježišovho. Obsahuje 216 strán. Stojí: V poplátne, pekne zaviazaná len 25 krajc. (50 hal.), celá v plátne 30 krajc. (60 hal.) Poštu si každý sám platí, 10 halierov za jednu. K dostaniu je len za napred poslané peniaze u redakcii Posla v Trnave (Nagyszombat, Pozsonymegy).

«**Posol božsk. Srdca Ježišovho**» — časopis obrazmi okrasený k rozmnoženiu úcty božsk. Srdca. Vychádza u pátrov-ježuitov v Trnave, Prešporská stol. mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 kor. 60 hal.

«**Listy Svätého Antona**». Mesačný časopis ku rozširovaniu milodarného chleba chudobných. Ročník I. číslo 11. Vychodí na 1-ho v každom mesiaci na šestnásť stranách s utešenými obrazmi. Predplatné na celý rok 2 koruny, do Ameriky 75 centov. *Predplatiť treba na túto adresu: Administrácia «Listy Sv. Antona» Budapešť, VIII., Szentkirályi u. 28/a.*

Novinky tieto zaoberajú sa hlavne s vecmi, ktoré týkajú sa úcty Svätého Antona. Podávajú tedy životopis Svätého, opisujú zázračné udalosti, ktoré sa na prímluvu Jeho staly, uverejňujú zprávy zo všetkých strán, kdekoľvek si tohoto Svätého nábožne ctia. Pri tom cieľom týchto novín je, aby boli rozmanité; preto prinášajú články aj také, ktoré sú nie vo vlastnom smysle slova náboženské, lež viacej len kresfiansko-spoločenské, týkajúce sa vážnych otázok života.

Novinky tieto prijalo katolícke slovenské obecnstvo

veľmi prajne. Vychvalujú nás, že naše novinky práve s takou úľubou čítajú čestní mužskí, jako aj nábožné sestry. Aj vrchnosť cirkevná obrátila pozornosť svoju na nás, i viacerí biskupi žehnali nám; najnovšie ale arcibiskup kaločský osvietený P. *Juraj Császka* verajne v pastierskom liste svojom odporúčal naše «Listy Svätého Antona».

Oznam. U redakcie «Kazateľne» dostať už druhé rozmnožené vydanie modlitebnej knižky *Martína Húsku «Božské Srdce Ježiša Krista.»* Knižka má o 62 strany viac obsahu, než jej prvé vydanie; priložené boly nové piesne, Hodinky k ucteniu najsv. Srdca Ježiš, príležitostné modlitby a modlitby na väčšie sviatky a slávnosti roku cirkevného i ku niektorým Svätým. Knižka krom jej hlavného cieľa zodpovedá docela každodennej potrebe veriaceho katolíka.

Pri tak značne, o štyri hárky, zväčšenom obsahu nepremenila sa jej cena, a väzba je úhľadnejšia, stálejšia.

Jeden výtisk knižky, pekne, celkom v plátne viazanej a krásnym barevným titulným obrázkom opatrenej, stojí 1 kor. 20 hal. Kto objedná len jeden výtisk, nech pridá hneď 20 halierov za poštovné; kto dva alebo tri výtisky, nech pridá 30 halierov. Od 4 výtiskov posielajú sa v balíčkoch porte. Redakcia «Kazateľne.» Lenge (Teplá) o. p. Bélabánya.

Mravná čítanka pre náš ľud. Vydáva: Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Sošit XIII. Hospodárska nauka. Napísal A. Bažík. Sošit I. Druhé vydanie. Cena 60 hal.

Časy naše sú už predsa na toľko pokročilé, že aj roľníci budú museť nie len dľa starých zvykov obrábať si polia svoje, lež použiť všetko to, čo novšia doba k rozumnejšiemu hospodáreniu nám poskytuje. Kto nechceš zaostať, obstaraj si knižočku túto, z nej sa mnohému poučíš.

Sobrané spisy básnické Hviezdoslava. Sväzok III. oddiel epiky. Dostať u Jozefa Gašparika v Turčianskom sv. Martine. Cena 4 kor., s poštou 4.30, rekoman-dované 4.55. Kniha obsahuje 564 strán. Básne Hviezdoslava sú iba pre vysokovzdelených Slovákov. Takýmto ale pôsobí zriadkavý duševný pôžitok čítanie básni jeho.

Katolícky ľudový katechismus. Spísal Fr. Špirago. Preložil Štefan Mišík. Vydal Spolok sv. Adalberta (Vojtecha) v Trnave. Druhý diel: Učenie o mravoch. Tlačou Jozefa Teslika v Skalici. Cena 3 kor.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecnstvo, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značené. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 kgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 8.15—8.75 kor., peštianska 8.11 8.75 kor., z Báčky 8.15 kor., banátska 8.40—7.90.

Jačmeň: na krm 6.00—6.20 korún, do pálenice 5.95—6.15 kor., na várku 7.— —.— kor.

Kukurica: 5.40—5.50 kor.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	27.—	26·20	25·40	24·80	24.—	23·20
		6	7	7½	8	
		22·60	20·60	17·80	11·20	

Otruby. po 100 kil.: drobné 8·60 korún, hrubé 8·80 korún.

Ovos: 6·40—6·70 kor.

Strova: *Fazula* veľká biela a okruhlá po 6·75—7·10 brnava 6·25—6·60, pestrá 5·25—5·50, drobná 8·70—8·95, cúdená 10·50—11·00. *Hrach:* 11·80—12·00, lúpaný 20·—21·00. *Šušovica* horšia 10·—11·00, lepšia 13·00—14·—15·00. *Mak:* 25·00—27·00, všetko po 50 kg.

Lekvár srbský transito 17·75—18·25 po 50 kg.

Semená: Červená datelina nová ————. Lucerna 43·—38·—, všetko 50 kg.

Sviňská masť 50·00—50·50, Slanina ³/₁₀₀ 48·—⁴/₁₀₀ 48·75—49·—, udená dobrá slanina 48·50—49·— po 50 kg.

Olej repcovy 83 korún za 100 kg.

Remeň: podošvy k. 250—310; terey prima k. 270—280; anglické odpadky k. 240—265; teľaciny k. 370—390; pitlingy ————; koňaciny vrázkované k. ————; tažené k. ————.

Bliskavy remeň k. 145—150; prsné listy k. 175—180; horniacke futrienky: strednie k. ————, väčšie ———— metr. cent.

Spiritus odaný rafinovaný 116·50—117·—, denasurovaný 39·50—40·50.

Ku meračke zemi a commasacie odporúčame

Borossi Lipót merníka,

z Prievidze v nitranskej stolice.

Oznam.

Na kostol preblichoslavenej Panny Marie poriadaná vecná lutria, jejž losovanie slavné uh. kral. peňažné ministerstvo pod č. 93587 na 15-ho decembra toho roku dovoľilo. odkladá sa na 15-ho apríla budúceho roku, lebo ešte viacej tisíc lutriových listov jesto nahromade. V udaný deň sa ale losovanie prevedie pri akomkoľvek výsledku.

Jeden list lutriový stojí 1 kor., 5 listov 4 kor., poručené (rekomandované) 4 koruny 35 halierov.

S úctivosťou prosíme našich dobrodincov, aby tak dobrí boli našu vec aj naďalej zastávali budto odobratím listov, alebo veľkodušným darovaním a doposlaním nám vecí, súčíc na losovanie.

Takých darovaných vecí máme už asi dvesto: obrazy, križe, sväté sochy, kalamáre výšivky, jednu šijacú mašinu, hodinky, cigarník atď. Ak by niektorá vec nebola súca na losovanie, tú iným spôsobom zpeňažíme.

Objednávky a doposlané veci prijme

Rim. katolícky farský úrad na Darnove

Tamtiež dostať «*Órangyal Naptár*» na rok 1902 s pekným zovňajškom a zaujímavým, veselým čítaním a peknými obrázkami.

Cena jest 30 krajciarov = 60 halierov. Po každých desať na každých päť jedon čestný výtisk dávame. Poštové trovy znášame vždy sami.

Dôchodok z toho kalendára venuje sa v prospech prebl. Panny Marie Darnovskej

Poznámka. Súčasníci našej lutrie, odberatelia kalendárov a všetci dobrodincovia chrámu nášho budú účastní každý rok dvoch večných sv. omši.

„Sohr Sväto-Antonská“ fabrika na strieborno-ocelové kosy, ktorej jediný a výhradný
rozsielateľ a predavateľ je

Pán JOSEF SOHR v meste Somogy-Szill

ktorý aj vlani na londýnskej výstave zlatou medajlou a čestným diplomom bol vyznačený,

100 korún vyplatí tomu, kto vie preukázať «Sohr Sväto-Antonskú» kosu z daktorej inej fabriky,

200 korún vyplatí tomu, kto zpomedzi 100 «Sohr Sväto-Antonských» vie preukázať päť zlých kôs.

Kto úplne spoľahlivú dobrú kosu chce si zadovážiť, ten dotiaľ od nikoho nech si neobjedná kosu, kým si od výšspomenutej chýrečnej firmy obrázkový ceník nežiadal, ktorý ona hokomu na žiadosť darmo a vyplatene zašle.

➡ Každý nech si žiada cenník na dopisnici. ➡

Zimné mesiace sú najpríhodnejšie objednatelov shromažďovať. — Shromažďiteľom výhody! — Viac tisíc poďakujúcich listov a dostatočných ocjednávok nachodi sa k opozreniu. — Svedomitá výsluha. — Úplná záruká!

Dôležité pre hospodárov!

Odporúčam pp. hospodárom svoje výtečné a všade obľúbené

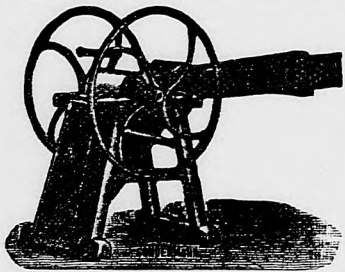
hospodárske stroje,

ktoré predávam pod zárukou. Dobré zostavenie, ľahký chod a dlhoročná trvácnosť sú vlastnosti mojich strojov, o čom svedčí na stá podakovacích listov so strany mojich pánov odberateľov.

Amerikánske bubnové sečkovice.

Mlátačky ručné i ženturové. Žentúre. Rajtáre. Triery. Rozsievačky. Šrotovníky. Strúhadia na burgyňu a zemiaky. Stroje na rezanie kapusty a na moržovanie kukurice. Stroje na lámánie kôry. Pluhy. Brány. Mlyny na syr, slad a borievky. Decimálne váhy a mangle na prádlo. — Obrázkové cenníky zašlem na žiadosť franko.

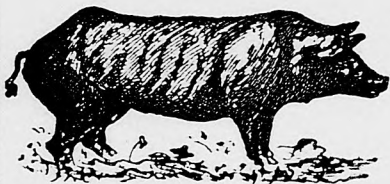
MICHAL TRESKOŇ,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje. Bytča (Nagy-Bittse, Trenčänmegye.)

Tí páni, ktorí chceli by prevziať zastupiteľstvo alebo sklad mojich strojov, nech obrátia sa na mňa.

Pozornosti našich hospodárov

čo najvrelšie odporúčame po celom svete rozšírený a za výborne účinkujúci uznaný liek

proti dŕlu sviň,

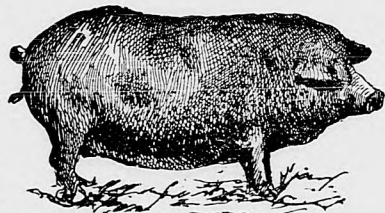
ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej; výbornou svojou chemickou slohou nielen od rozličných chorôb zachráni ošipané, ale aj vykrmeniu týchto v najväčšej miere pripomáha; o čom mnoho tisíc ďakujúcich listov a osvedčení svedčí. — Cena spolu s návodom jedného pôvodného polkilového balíka je

koruna 1. —

jednokilového väčšieho

koruna 1.80

19 kilového balíka franco posielam

Szent-István gyógyszertár Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lúpaniu, rheume, pri neduhoch, krížov a iných kosti znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke

ktorý už pre mnohým prinavrátil úplne zdravie, — o čom pôvodné dokumentá svedčia. Pri riadnom užívaní povyháňa akékoľvek neduhy kosti, organismus nápadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho prirodzená vlastnosť je, že telu mladistvú ohybnosť dodáva.

Cena jednej pôvodnej kor. 1.40. Jednej väčšej pôvodnej skl. 1 s návodom je kor. 2.40

Založená 1735.

Telefon 395.

Mestská lekáreň k ČIERNEMU ORLOVI

Temešvár,

vnútorné mesto, námestie sv. Juraja

Adresa telegrammu: Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným reumatickým chorobám, proti trhaniu, boľasti nervov, pichaniu, boľeniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne po 1—2 natrení. Nesčíselné vďačičenie to dokazujú. Cena fľaše 2 koruny, cena fľaše na prábu 1 koruna.

Vodka na prsá a na plúca: Výt'ah z kolociera s vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom výborného výsledku, doposiaľ je neprekabáteným prostriedkom hojacim, uľavujúcim a posilňujúcim zvlášte pri kašli, somárskom hurute, pri zlých plúcach, pri pľucovom hurute, pri zachripnutí atď. Vela vďačičenie potvrdzuje istý výsledok tohoto prostriedku. Cena jednej fľašky 2 koruny, fľašky na prábu 1 koruna.

Krv čistiacie pilulky temešvárskej mestskej lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytrá a prajne účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdkovom hurute, pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatuľka 42 halierov, šesť škatuliek 2 koruny, 10 halierov.

Tieto vyprobované a za výborné uznane prostriedky dostať jedine v temešvárskej mestskej lekární, a len vtedy sú opravdivé sú-li obdarené obrannou známkou a podpisom. A preto varujeme sa falšovaných a napodobňovaných falšných vecí.

Posielame s doberkou, alebo predbežným poslaním summy (i s pričinením 32 halierov na balikovanie a poštové útraty) Objednané vyše 10 korún franco.

Dvojnásobne elektromagnetický kríž

Nie Voltov kríž!

R. B. Nr. 86967 uzdravuje a rozveseľuje, za čo dobre stojíme pri lámke, lúpaniu, astmatických galibách, beznivosti huchaniu uší, migrenu, krčom srdca, opilepsii, čaniu uší, mokrosti postele, slabosti, záduhu, isebli, blaďosti závratu, zlému sluchu, nemociam nervov, influenze, žltosti, krčom žalúdka, ischiasu, udieranu krve, krčom, proti všeobecnej slabosti a. t. ě.

I 20-ročné choroby byly už takým spôsobom odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnstvo, že môj aparát nemá sa pomýliť s aparátom Voltu, ktorý na základe svojej neúčinnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetiční kríž nr. 86967 na základe svojej vymeranej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. — Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní neboi uzdravený, naspät' dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj aparát upotrebiť.

Malý aparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký aparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobierekou alebo s vopredným poslaním peňazi rozposielam hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,

Budapešť, V., Vadász-u. 42M. Kálmán-u. na rohu.

So dňa na deň viac sa
preukazuje jako ———

dobrodienie
a nevyhnutel'ná potreba v kaž-
dej rodine ———

**Kathreinerová ———
Kneipp-sladová káva**

Ľni jedna obozretná gazdina nech
neostycha zaviesť tuto chutnú,
zdravú, kávu do svojej domácnosti.

Niet žiadnej lepšej zastupiteľ'ky a
nahraditeľ'ky bôbovej kávy tam,
kde je táto lekárom zakázaná. ———

Kathreinerová Kneipp-sladová káva
je len vtedy pravdivá, keď je na balí-
koch farár Kneipp ochranná známka.
Otvoreno predavaná alebo iným spô-
sobom balíkovaná káva je už viac nie

Kathreiner-ová.